

ICO

ลงทุนดิจิทัลแบบไหน
ไม่ให้โดนหลอก

**อาจจะดูเหมือนเป็นนิทานหลอกผู้ใหญ่มากกว่า
มีการลงทุนที่ทำให้ “เงินร้อย” งอกเงยกลายเป็น
“เงินล้าน” ภายใน 3-4 ปี แต่สำหรับการลงทุนใน
บริษัท หรือโครงการที่ออกมาระดมทุนด้วยวิธี
การเสนอขาย Coins หรือ Tokens ให้ประชาชน
เป็นครั้งแรก ซึ่งเรียกว่า Initial Coin Offering
(ICO) มีความเป็นไปได้ เพราะ ICO บางตัว
ให้ผลตอบแทนสูงกว่า 10,000% หรือเกิน
100 เท่าตัว แต่ก็มี ICO จำนวนมากที่สูญสลาย
มูลค่ากลายเป็นศูนย์**

การระดมทุนโดยการเสนอขาย Coins หรือ Tokens ที่เรียกว่า Initial Coin Offering (ICO) เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2556 โดยมีการบันทึกว่า Mastercoin (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น Omni) เป็นรายแรกที่ใช้การระดมทุนแบบ ICO และนับตั้งแต่นั้นมาวิธีการระดมทุนแบบ ICO ได้รับความนิยมจาก “นักพัฒนา” หรือ ธุรกิจสตาร์ทอัพมากขึ้นเรื่อยๆ

จะเห็นได้จากมูลค่าการระดมทุนที่เติบโตแบบก้าวกระโดด ข้อมูลจากเว็บไซต์ icodata.io ระบุว่า ในปี 2560 มีมูลค่าการระดมทุนไปมากกว่า 6,026 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี 2561 นับจากวันที่ 1-25 ม.ค. 2561 มีมูลค่าการระดมทุนไปแล้ว 1,028 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกัน ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน ICO ก็โดดเด่นเข้าตานักลงทุน ซึ่งทั้งหมดนี้ใช้เวลาเพียง 4-5 ปี

ICO : วิธีการระดมทุนใหม่ในยุคดิจิทัล

สำหรับคนที่ติดตามข่าวสารด้านการเงินการลงทุนอยู่เป็นประจำ น่าจะได้ยินคำว่า ICO มาบ้าง ในหลากหลายแง่มุม ทั้งบวกและลบ เช่น ICO เป็นวิธีการระดมทุนยุคใหม่ เป็นช่องทางลงทุนสำหรับนักลงทุนรุ่นใหม่ หรือ ICO เป็นวิธีการระดมทุนที่ไม่มีการควบคุม

» มูลค่าการระดมทุนด้วย ICO

ปี	มูลค่าระดมทุน (ดอลลาร์สหรัฐ)
2557	461,802
2558	6,084,000
2559	94,009,144
2560	6,026,914,791
รวม	6,127,469,737

ที่มา : www.icodata.io

ดูแล แถมบางประเทศยังปิดกั้นการระดมทุนด้วยวิธีนี้ นอกจากนี้ ICO ยังเป็นเครื่องมือของมิจฉาชีพนำมาหลอกลวงประชาชนให้เข้าไปลงทุน แต่หลายคนอาจจะยังไม่รู้จักว่า จริงๆ แล้ว ICO คืออะไร ดีหรือร้าย น่าลงทุน หรือควรระวังหลีกเลี่ยง

ICO เป็นวิธีการระดมเงินทุนของบริษัท หรือ สตาร์ทอัพ ที่ต้องการนำเงินไปลงทุนในโครงการใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือ บริการใหม่ โดยการออก Coins หรือ Tokens (ซึ่งอาจจะเรียกว่า เหรียญดิจิทัล หรือ ดิจิทัลโทเคน) มาขายให้คนที่สนใจและเชื่อว่าโครงการนี้จะประสบความสำเร็จ และหลังจากขายครั้งแรกแล้ว จะนำ Coins หรือ Tokens ไปจดทะเบียนซื้อขายในตลาดรอง เพื่อให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้

การระดมทุนแบบ ICO จึงคล้ายกับการเสนอขายหุ้นให้ประชาชนเป็นครั้งแรก หรือ Initial Public Offering (IPO) ของธุรกิจทั่วไปที่ต้องการระดมเงินทุนและกระจายหุ้นให้กับประชาชนทั่วไป ซึ่งหลังจาก IPO จะเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยน

แต่สิ่งที่แตกต่างออกไป (และเป็นข้อถกเถียงกันอยู่ในขณะนี้) คือ นักลงทุนที่จะซื้อเหรียญดิจิทัล หรือ ดิจิทัลโทเคน จาก ICO จะต้องชำระด้วยเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) เช่น Bitcoin หรือ Ethereum ซึ่งการรับชำระด้วย Cryptocurrency ทำให้นักพัฒนาสามารถระดมเงินทุนจากใครก็ได้ในโลกนี้ที่สามารถเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในขอบเขตประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่จำกัดอยู่เฉพาะสกุลเงินใดสกุลหนึ่ง แต่ต้องยอมรับว่า ยังไม่มีประเทศใดประกาศรับรอง Cryptocurrency ให้เป็น “เงินตามกฎหมาย”

อีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ ICO แตกต่างจาก IPO คือ การระดมทุนด้วยวิธีการ ICO ทำได้ง่าย ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ไม่ต้องมีที่ปรึกษาทางการเงิน ไม่ต้องมีประวัติการดำเนินงาน และสามารถระดมทุนจากนักลงทุนได้โดยตรง เพียงแคมี White Paper หรือ เอกสารประกอบการเสนอขาย เหมือนกับหนังสือชี้ชวนให้นักลงทุนพิจารณาประกอบการตัดสินใจเท่านั้น

ที่สำคัญคือ ยังไม่มีการกำกับดูแลจากหน่วยงานกำกับ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีเพียง Source Code หรือ ข้อตกลงที่ทำด้วย Smart Contracts (สัญญาอัจฉริยะ) โดยจะระบุเงื่อนไข ข้อตกลงต่างๆ อ้างอิงกับ White Paper

นอกจากนี้ เหรียญดิจิทัล หรือ ดิจิทัลโทเคน ที่ได้จาก ICO จะไม่ใช่หุ้น แต่อาจจะ “สิทธิ” บางอย่างที่นักพัฒนากำหนดขึ้นมา เช่น
○ สิทธิในการใช้ซื้อสินค้า หรือ ใช้บริการ
○ สิทธิในทรัพย์สินบางอย่าง เช่น ทองคำ อาคาร
○ สิทธิในส่วนแบ่งรายได้ หรือ กำไร แต่ไม่ใช่ผู้ถือหุ้น ไม่ได้เป็นเจ้าของร่วม

หากพิจารณาจากรูปแบบและลักษณะต่างๆ ของ ICO แล้ว ทำให้บางคนเปรียบเทียบว่า ICO ก็คือ “Crowdfunding 2.0” เพราะเป็นการระดมทุนของธุรกิจสตาร์ทอัพผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเหมือนกัน แต่ ICO จะใช้เทคโนโลยี Blockchain และรับเงินลงทุนเป็น Cryptocurrency

» 10 อันดับ Cryptocurrency ที่ให้ผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) สูงสุดนับตั้งแต่ ICO

ชื่อ	ผลตอบแทน ตั้งแต่ ICO	วัน ICO
NXT	2,110,793%	28 ก.ย. 2556
IOTA	568,589%	25 พ.ย. 2558
Neo	430,777%	1 ต.ค. 2558
Ethereum	343,783%	22 ก.ค. 2557
Spectrecoin	331,308%	20 พ.ย. 2559
Stratis	177,246%	20 มิ.ย. 2559
Ark	69,096%	7 พ.ย. 2559
Lisk	29,281%	22 ก.พ. 2559
Populous	17,979%	24 มิ.ย. 2560
Storj	15,223%	18 ก.ค. 2557

ที่มา : <https://icostats.com/roi-since-ico>

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 25 ม.ค. 2561

ICO : ล้มเหลวก็มาก หลอกหลวงก็

แม้ว่าการลงทุนใน ICO จะมีโอกาสให้ผลตอบแทนเป็นสิบๆ เท่าภายในเวลาไม่นาน แต่ไม่ใช่ ICO ทุกตัว จะประสบความสำเร็จเหมือนกันหมด เพราะมีโครงการจำนวนมากที่ ICO ไปแล้วไม่สามารถทำได้ตามที่สัญญาไว้ และอีกไม่น้อยที่เมื่อระดมทุนได้แล้วก็ปิดเว็บไซต์หนีไป

หากประเมินจากสถิติแล้ว ธุรกิจสตาร์ทอัพ มีเพียง 5-10% เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ และจะมีมากถึง 90-95% ที่ล้มเหลวไม่สามารถทำโครงการให้ได้อย่างที่คิดไว้ ยิ่งเป็นสตาร์ทอัพในสายเทคโนโลยีด้วยแล้ว โอกาสที่จะล้มเหลวยิ่งมีมากขึ้น

เพราะฉะนั้น ถ้าคิดลงทุน ICO ต้องเผื่อใจไว้รับผลขาดทุนในกรณีที่โครงการล้มเหลว เทคโนโลยีไม่สามารถทำงานได้จริง และยังมีปัญหาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เช่น การบริหารจัดการ ซึ่งทำให้เหรียญดิจิทัล หรือ ดิจิทัลโทเคน ที่ซื้อไว้กลายเป็นศูนย์

แม้แต่โครงการที่ระดมทุนได้มากที่สุดก็อาจจะเป็นโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น Tezos ที่สามารถระดมทุนได้ถึง 232 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ก็ไม่สามารถทำได้ตามที่สัญญาไว้เนื่องจากมีปัญหาภายในทีมงาน ทำให้นักลงทุนที่ซื้อเหรียญ Tezos ไม่พอใจและรวมตัวกันฟ้องร้อง

ขณะที่บางโครงการไม่ใช่ความล้มเหลว แต่เป็นการหลอกหลวงและฉ้อโกงประชาชน เช่น REcoin ที่อ้างว่าเป็น Cryptocurrency ที่มีสิ่งฮาร์ดแวร์เป็นหลักประกัน เพื่อหลอกระดมทุนจากนักลงทุน หรือ Confido ที่ปิดเว็บไซต์หนีไปหลังจากระดมทุนได้ประมาณ 400,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยแจ้งนักลงทุนเพียงแค่ว่ามีปัญหาทางกฎหมาย

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ICO กลายเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้หลอกหลวง เพราะการออกดิจิทัลโทเคนทำได้ง่าย และไม่มี การกำกับดูแลระดมทุนแบบ ICO อย่างจริงจัง

ก.ล.ต. กำกับดูแลแบบ “ทางสายกลาง”

หลังจาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปิดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการกำกับดูแล ICO พร้อมกับยืนยันว่า จะประกาศแนวทางการกำกับดูแล ICO ให้ได้ภายในไตรมาส 2 ปี 2561 ก็เรียกความสนใจ และเสียงวิพากษ์วิจารณ์ได้ในวงกว้าง ทั้งที่สนับสนุนและไม่สนับสนุน

นางทิพย์สุดา ธารามร รองเลขาธิการ ก.ล.ต. กล่าวว่า เรื่องการทำ ICO ไม่ใช่ประเด็นที่จะมาถกกันว่าสนับสนุนหรือไม่สนับสนุน เพราะสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาแล้ว เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ปิดกันไม่ได้ แม้ ก.ล.ต. จะไม่ช่วยผลักดันก็ห้ามการเกิดขึ้นของ ICO ไม่ได้ เราจึงสนับสนุนให้มีระบบกำกับดูแลที่ชัดเจนและมีเหตุผล หากสิ่งที่ระดมทุนนั้นเป็นหลักทรัพย์ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก ก.ล.ต.

การระดมทุนด้วยวิธี ICO ตอบโจทย์และมีประโยชน์ต่อสตาร์ทอัพแน่นอน เห็นได้จากตัวเลขธุรกิจที่เกิดขึ้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ทุกคนที่เข้ามาทำ ICO จะดีทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องมีอะไรที่ ทำให้คนเกิดความมั่นใจ แยกแยะได้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี ซึ่งเครื่องมือที่จะมาช่วยตรงนี้ก็คือ การมีความชัดเจนในการกำกับดูแล

“เพราะถ้าเป็นบริษัทที่ดีคงไม่ต้องการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่หน่วยงานกำกับยังมีความคลุมเครือ ดังนั้นจึงต้องให้ความชัดเจนในประเด็นนี้เพื่อให้คนที่กล้าเข้ามาทำ”

ส่วนคนที่มาเป็นตัวกลางการทำ ICO ต้องเป็น Portal ซึ่งทำหน้าที่เหมือนผู้รักษาประตูที่คอยดูแลเอกสารและพิจารณารายละเอียดต่างๆ ของบริษัทที่จะมาทำ ICO ให้มีความสมเหตุสมผลหรือตรวจสอบการเขียนโค้ดว่าไม่หลอกหลวง และหลังจากนั้นเมื่อมีการระดมทุนมาแล้ว ก็ต้องมี Electronic Trading Platform (ETP) สำหรับการซื้อขายแลกเปลี่ยน ที่ต้องมีมาตรฐานและมีแนวทางการปฏิบัติที่ดี

นางทิพย์สุดา กล่าวย้ำว่า “ก.ล.ต. คงไม่สามารถทำสิ่งเหล่านี้ด้วยตัวเองได้ การมีเอกชนที่มีศักยภาพในการดำเนินการ แน่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่เรายอมสนับสนุน”

สำหรับแนวทางเบื้องต้นในการกำกับดูแล ICO ของ ก.ล.ต. มีดังนี้

1. กำกับดูแลเฉพาะ ICO ที่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการเสนอขายหลักทรัพย์
2. กำหนดนิยามหลักทรัพย์ประเภทใหม่ “ส่วนแบ่งร่วมลงทุน” เพื่อให้ครอบคลุม ICO และเปิดช่องว่างในการกำกับดูแล
3. ทดลองเปิดให้ทำ ICO เฉพาะหลักทรัพย์ที่เข้านิยาม “ส่วนแบ่งร่วมลงทุน”
4. จำกัดให้ลงทุนผ่าน ICO Portal ที่ ก.ล.ต. ยอมรับเท่านั้น
5. จำกัดประเภทผู้ลงทุน
6. จำกัดวงเงินลงทุน

ทั้งนี้ จากการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ที่ปิดการรับฟังความเห็นไปเมื่อ 22 มกราคม 2561 พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่ ก.ล.ต. จะเข้ามากำกับดูแลกระบวนการ ICO และการทำงานร่วมกับ Portal แต่ไม่เห็นด้วยหากจะมีการจำกัดวงเงินของนักลงทุนรายย่อยและการจำกัดวงเงินในการเสนอขาย ICO

นายพี สุจริตกุล เลขาธิการ ก.ล.ต. กล่าวว่า หลังจากนี้จะรวบรวมผลสรุปที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นไปหารือกับกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ก่อนที่จะมีการประกาศหลักเกณฑ์กำกับดูแล ICO เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีแนวทางในการกำกับดูแล Cryptocurrency และไม่ได้รับรองให้เป็นเงินตามกฎหมาย

“แม้จะบอกว่า การกำกับดูแล ICO จะเป็นคนละประเด็นกับการรับรอง Cryptocurrency เพราะ ICO เป็นวิธีการระดมทุน ขณะที่ Cryptocurrency เป็นตัวกลางในการชำระราคา แต่จริงๆ แล้วทั้งสองอย่างนี้ไม่ได้แยกกัน เพราะฉะนั้น ต้องให้ได้ข้อสรุปที่เป็นนโยบายของประเทศเสียก่อน เพราะถ้านโยบายใหญ่ไม่เดินไปด้วยกัน การกำกับ ICO ก็เกิดขึ้นไม่ได้ หรืออาจจะถูกตัดตอนเพราะถ้าห้าม ICO ชำระราคาด้วย Cryptocurrency ก็ได้ แต่จะทำให้ไม่สามารถระดมทุนจากต่างประเทศได้ หรือคนทำ ICO อาจจะหนีลงใต้ดินไปเลย”

ทั้งนี้ นายพีคาดว่า ทั้ง 4 หน่วยงานจะได้ข้อสรุปร่วมกันภายในเดือนกุมภาพันธ์นี้ ว่าจะมีนโยบายในการกำกับดูแล Cryptocurrency อย่างไร

“แนวทางที่ทั่วโลกใช้กันมีอยู่ 3 ทาง คือ 1. ห้ามทำแล้วบอกว่าผิดกฎหมาย แต่แนวทางนี้ทำให้ตามไปดูแลไม่ได้ ทุกอย่างจะลงใต้ดิน เหมือนหอยเถื่อนไม่มีข้อมูล ไม่รู้อะไรเลย 2. ไม่มีกำกับดูแลใดๆ ดังนั้น หากมีการหลอกลวงเกิดขึ้น ประชาชนจะไม่สามารถฟ้องร้องได้ และ 3. คือ แบบตรงกลาง ทางสายกลาง มีการกำกับ

ดูแลแต่ไม่แน่นเกินไป ซึ่ง ก.ล.ต. เลือกใช้แนวทางนี้ในการกำกับดูแล ICO เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ใหม่ จะใช้แนวคิดในการกำกับดูแลแบบเดิมๆ ไม่ได้ และยิ่งห้ามจะยิ่งไม่รู้ว่ามีใครทำผิดบ้าง” นายพีกล่าว

เช่นเดียวกับ นางทิพย์สุดา ที่กล่าวว่า “เรากำลังอยู่ในโลกที่เปลี่ยนผ่านจากสิ่งที่ Regulator คำนึงเคย หรือคนที่เกี่ยวข้องกับคนเคยในการมีศูนย์กลางเป็นตลาดหลักทรัพย์ ที่ต้องมีการยื่นไฟล์ลิงผ่าน ก.ล.ต. และเข้าไปจดทะเบียนซื้อขาย โดยทุกกระบวนการอาศัยการกำกับผ่านตัวกลาง แต่ต่อจากนี้ไปจะยากมากขึ้น เมื่อกระบวนการทุกอย่างเป็น Peer-to-Peer ไม่จ้องตัวกลางก็เกิดขึ้นได้ ซึ่งหากเราไปห้ามก็จะทำให้สิ่งเหล่านี้ลงไปอยู่ใต้ดิน”

ICO จะมาแทนที่ IPO ได้?

ถ้าเทียบการระดมทุนด้วยวิธี ICO กับ การระดมทุนจาก Venture Capital (VC) ดูเหมือนว่า สตาร์ทอัพจะนิยมการระดมทุนด้วย ICO มากกว่า VC โดยเห็นได้ชัดในปี 2560 ที่มูลค่าการระดมทุนด้วย ICO แซงหน้าไปเกือบเท่าตัว และแม้แต่ VC เองก็หันมาระดมทุนด้วย ICO เช่นกัน แต่ ICO จะเข้ามาแทนที่ IPO ได้หรือไม่

ดร.สันติ ภิระนันท์ รองผู้จัดการ หัวหน้าสายงานผู้ออกหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ธุรกิจแต่ละประเภทจะมีรูปแบบการระดมทุนที่เหมาะสมแตกต่างกัน ในขณะที่การระดมทุนรูปแบบใหม่ไม่ว่าจะเป็น Crowdfunding หรือ ICO ไม่ได้เป็นภัยคุกคามการระดมทุนในรูปแบบเดิม ทั้งการ IPO และการออกหุ้นกู้ แต่ยังเป็นเสริมกันและกัน

» เปรียบเทียบเงื่อนไข IPO vs Crowdfunding vs ICO

	IPO	Crowdfunding	ICO
ธุรกิจที่จะเข้ามาระดมทุน	ดำเนินธุรกิจมาระยะหนึ่งแล้ว มีทุนจดทะเบียนและกำไรสุทธิตามเงื่อนไขที่กำหนด	อยู่ในขั้นเริ่มต้นธุรกิจ	อยู่ในขั้นเริ่มต้นธุรกิจ
นักลงทุน	ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนในประเทศ	ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนในประเทศ	สามารถระดมทุนจากนักลงทุนได้ทั่วโลก
เกณฑ์การกำกับดูแล	มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเข้มงวด	มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลไม่เข้มงวด/ผ่อนปรน	อยู่ในระหว่างการพิจารณาหลักเกณฑ์กำกับดูแล
กลไกในการสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน	- หนังสือชี้ชวน - งบการเงินรับรองโดยที่ปรึกษาทางการเงิน/ผู้สอบบัญชี - ข้อบังคับตามกฎหมาย	มีตัวกลาง หรือ Portal ช่วยคัดเลือกธุรกิจ และดูแลให้เปิดเผยข้อมูล	• White Paper • Autonomous และ Decentralized code (Blockchain)
อื่นๆ		จำกัดจำนวนเงินลงทุน และประเภทนักลงทุน	จำกัดจำนวนเงินลงทุน และประเภทนักลงทุน

ที่มา : เอกสารบรรยาย “ICO วิธีการระดมทุนใหม่ในยุคดิจิทัล” โดย สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เช็กให้ชัวร์ ว่าคุณพร้อมลงทุนใน “ICO” หรือไม่ ?

ICO (Initial Coin Offering) คือ การระดมทุนด้วยการเสนอขาย digital token ผ่าน Internet โดยใช้เทคโนโลยี blockchain เป็นพื้นฐาน

แม้ว่า การลงทุนใน ICO หากประสบความสำเร็จ อาจได้ผลตอบแทนสูงมาก แต่ก็มีความเสี่ยงสูง
ผู้ลงทุนอาจเสียเงินทั้งจำนวนได้ ข้อควรระวังต่อไปนี้ จึงเป็นสิ่งที่คุณควรศึกษา ก่อนตัดสินใจลงทุน

- รู้จุดประสงค์** รู้ว่าผู้ระดมทุนนำเงินไปทำอะไร มีแผนธุรกิจที่ชัดเจนหรือไม่
- รู้สิทธิ** รับทราบสิทธิผู้ถือ Token จากเอกสารการเสนอขาย (White Paper)
- รู้สัญญา** มีการเปิดเผย Smart Contract บนเว็บไซต์ และสอดคล้องกับ White Paper หรือไม่
- รู้ป้องกัน** ตรวจสอบว่ากระเป๋าสตางค์ดิจิทัล หรือ Platform ที่ใช้ในการระดมทุน ถูกแฮกเกอร์นำชื่อคือ ไม่มีข่าวว่าถูก Hack เป็น Fraud หรือ Scam

! การลงทุนใน ICO เป็นรูปแบบการลงทุนที่ยังใหม่และมีความเสี่ยงสูง การเข้าใจรูปแบบการลงทุนก่อนตัดสินใจ จะช่วยลดความเสี่ยงให้คุณได้

- ระวังโดนโกงจากแผนไกล หรือหลอกลวง**
ICO เป็นธุรกรรมข้ามประเทศ หากธุรกิจไม่มีข้อมูลให้ตรวจสอบได้อย่างเพียงพอ ผู้ลงทุนอาจถูกลวง หรือตกเป็นเหยื่อกลโกงออนไลน์ได้ง่าย เพราะมีอาจมีพวกรับเข้ามามีผลกำไรโดยแบ่งมาเป็นผู้ต้องการระดมทุน
- ระวัง Token หมดค่า**
หาก digital token ที่ลงทุนไปไม่ได้รับความนิยม อาจซื้อขายเปลี่ยนมือได้ยาก
- ระวังธุรกิจล้มเหลว**
มักเป็น project ที่ก่อตั้งใหม่ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะล้มเหลว
- ระวังสัญญาณอันตราย**
- “รับประกันผลตอบแทน”
- “โอกาสสุดท้าย”
- “ไม่รับตัดสินใจ จะพลาดโอกาสทอง”
คือคำโฆษณาชวนเชื่อ ที่มีแนวโน้มว่าคุณจะถูกหลอกลวง

25th ปีที่ กสท

“IPO ไม่ตาย เพราะธุรกิจพื้นฐานทั่วไปยังไม่สามารถรับความเสี่ยงจากการถือครองสกุลเงินดิจิทัล แต่ในอนาคตที่ยังตอบไม่ได้ เพราะถ้าพรมแดนของสกุลเงินมันจางลงไปเรื่อยๆ ในขณะที่วิธีการระดมทุนแบบใหม่มีต้นทุนต่ำกว่า มีประสิทธิภาพดีกว่า ไม่ต้องมีคนกลาง อันนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่”

แต่ไม่แน่ว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะมาเร็วกว่าที่คาด เพราะยังไม่ทันที่ ก.ล.ต. จะมีเกณฑ์กำกับดูแล ICO ออกมา บริษัท เจเวนเจอร์ส จำกัด (JVC) บริษัทย่อยในกลุ่มบริษัท เจมาร์ท ก็ประกาศว่ามีแผนจะระดมทุนด้วยวิธี ICO โดยออกเป็น JFin Coin จำนวน 100 ล้านเหรียญ ราคาหน่วยละ 0.20 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคาดว่าจะระดมทุนได้ประมาณ 660 ล้านบาท และจะนำเงินทุนที่ได้ไปพัฒนาระบบ Digital Lending Platform หรือระบบสินเชื่อแบบดิจิทัลให้กับ บริษัท เจ ฟินเทค

ทั้งนี้ บริษัท เจเวนเจอร์ส เผยแพร่ White Paper หรือเอกสารแสดงข้อมูลสำหรับการระดมทุน บนเว็บไซต์ jfincoin.io และเสนอขายรอบ Presale วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2561 เป็นวันแรก ก่อนที่จะเสนอขายครั้งแรกต่อสาธารณชน วันที่ 1-31 มีนาคม 2561

อย่างไรก็ตาม นี่ไม่ใช่บริษัทคนไทยรายแรกที่ระดมทุนด้วย ICO เพราะเมื่อปี 2560 บริษัท Omise ผู้ให้บริการระบบรับชำระเงินออนไลน์ เปิด ICO โดยสร้างดิจิทัลโทเคนชื่อว่า OmiseGO (OMG) มาขายให้นักลงทุนทั่วโลก 140 ล้านเหรียญและระดมทุนไปได้ 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 850 ล้านบาท โดยเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2561 OMG ให้ผลตอบแทนนับจาก ICO แล้ว 7732%

แต่สำหรับ JFin Coin นายสกุลกรย์ สระเกวี่ นักลงทุน ICO และผู้ก่อตั้ง Bitcoin Thailand Club กล่าวว่า หาก JFin Coin ประสบความสำเร็จ จะเป็นการเปิดประตูสำหรับสตาร์ทอัพไทยรายอื่นๆ ให้หันมาทำ ICO ในประเทศกันมากขึ้น

“หากแบ่ง ICO ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ การระดมทุนระดับโลก (Global Scale) เช่น OmiseGO กับการระดมทุนในประเทศ ซึ่งยังไม่มีใครพิสูจน์ว่าจะทำสำเร็จหรือไม่ แต่ก็อาจจะเป็นไปได้ เพราะในปัจจุบันมูลค่าการลงทุนใน ICO ของนักลงทุนไทยมีอยู่ค่อนข้างมาก โดยที่ปัจจัยความสำเร็จนอกจากความน่าสนใจของตัวเหรียญแล้ว การจดทะเบียนซื้อขายในตลาดรองก็เป็นเรื่องสำคัญ”

ลงทุน ICO อย่างไรไม่โดนหลอก

แม้ว่า ดร.สันติจะบอกว่า “ไม่ว่าจะเป็นหุ้น IPO หรือ ICO ถ้าวางทุนโดยไม่รู้จักไม่เข้าใจ อะไรก็มีความเสี่ยงทั้งนั้น” แต่ถ้าเทียบกันแล้ว การลงทุนใน ICO น่าจะเสี่ยงกว่าและยากกว่ามาก

และแม้ว่า ในอนาคตอาจจะมี ICO Portal ที่ ก.ล.ต. ยอมรับมาช่วยคัดเลือกรอง ICO ให้ แต่ก็เป็นการคัดกรอง ICO ที่ไม่มีแนวโน้มหลอกลวงเท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่า เมื่อลงทุนแล้วจะไม่ขาดทุน

ด้าน นายรพีกล่าวว่า “นักลงทุนต้องเข้าใจเทคโนโลยี เพราะถ้าไม่เข้าใจเทคโนโลยีก็จะอ่าน White Paper ไม่เข้าใจ และต้องเข้าใจด้วยว่า เทคโนโลยีนั้นเขาไปใช้ในธุรกิจได้อย่างไร และสามารถทำเงินได้จริงหรือไม่ ทำไมคนในแวดวงเทคโนโลยีถึงได้อยากลงทุน ICO ทั่วๆ ที่รู้ว่ามีความเสี่ยง ก็เพราะเขาอินกับเทคโนโลยีนั้น และใช้เงินลงทุนไม่มาก และการมี ICO Portal ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีเจ๊ง”

ส่วน นายฐากร ปิยะพันธ์ ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวว่า “การลงทุน ICO ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะนอกจากจะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ICO แล้ว จะต้องเข้าใจ และต้องมี Cryptocurrency ซึ่งกระบวนการ

ICO = Crowdfunding+ Blockchain Technology + Cryptocurrency

ไม่ง่ายเลย และทั้งหมดอยู่ในต่างประเทศ”

เพราะฉะนั้น ต้อง “เช็คให้ชัวร์” ว่าพร้อมจะลงทุน ICO หรือไม่

กำหนดกลยุทธ์

สิ่งแรกที่ “นักลงทุน ICO” แนะนำตรงกันคือ ถามตัวเองให้แน่ใจก่อนว่า ตั้งใจจะลงทุนเพื่ออะไร เก่งกาไรระยะสั้น หรือ ลงทุนระยะยาว

นายณฤศณ เพชรสุข หรือ “อาจารย์ต้น” นักลงทุน ICO เขียนแนะนำ “ขั้นตอนแรกของการลงทุน ICO” ไว้ในเว็บไซต์ icoreview.com ว่า “เมื่อเราจะลงทุน ICO เราต้องตัดสินใจให้ได้ว่า เราจะลงทุนไปเพื่ออะไรเพื่อเก็งกำไร หรือ เพื่อรอรับปันผล และอาจขายเมื่อวันตรวมนั้นๆ ออกสู่โลกออนไลน์ (Launch) นักลงทุนบางท่านอาจเลือกที่จะรับผลประโยชน์ทั้งสองอย่าง”

สาเหตุที่ต้องถามตัวเองก่อน ก็เพราะกลยุทธ์ในการลงทุนต่างกัน ซึ่ง นายสกุลกรย์แนะนำว่า ถ้าเป็นการเก็งกำไรระยะสั้น สามารถเกาะกระแสความนิยมไปเรื่อยๆ เพราะบางเหรียญที่แม้ว่า จะมีการวิเคราะห์วิจารณ์ว่า “อนาคตไม่ดี” แต่ถ้ายังมีความนิยมก็สามารถหาจังหวะลงทุนได้

ถ้าเป็นลงทุนระยะยาว ต้องหวังว่า โปรเจกต์จะเป็นจริง แต่ข้อดีอย่างหนึ่งของ ICO คือ ถ้าเปลี่ยนใจ มองแล้วไม่น่าจะเป็นไปได้ ก็มี “ทางหนีทีไล่” เพราะหลังจากที่เสนอขายครั้งแรกแล้ว จะนำไปจดทะเบียนใน Exchange ที่ทำให้สามารถซื้อขายได้ เหมือนนั้นๆ นั้นเข้าตลาด ไม่ต้องติดอยู่นานเหมือนการลงทุนแบบ VC

“จะมองว่าเป็นการพนัน มันก็คือการพนัน แต่ถ้าจะมองเป็นการลงทุนก็มีวิธีการบริหารเงินและไม่ควรจะทุ่มเงินทั้ง 100% ลงทุนใน ICO หรือ Cryptocurrency เพราะมีความเสี่ยงสูง”

อ่าน White Paper

เพราะ ICO ไม่มีงบการเงินให้ดู ไม่มี P/E ให้ดู มีแต่สัญญาว่าจะทำ เพราะฉะนั้น White Paper คือ แหล่งข้อมูลที่ต้องศึกษาเป็นอย่างแรก

นายณฤศณแนะนำว่า ข้อมูลหลักๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจในเบื้องต้นที่หาได้จาก White Paper คือ

- o วัตถุประสงค์นั้นคืออะไร
- o เทรนด์ของนวัตกรรมนั้นจะได้รับการยอมรับมากน้อยแค่ไหนในอนาคต
- o Roadmap ของนวัตกรรม
- o วิธีการระดมทุนเป็นแบบใด เช่น ต้องมีการจองล่วงหน้า Pre-Sale หรือมี Priority Pass หรือไม่
- o ความน่าเชื่อถือของผู้พัฒนาโปรเจกต์

ทีมงาน คือ หัวใจ

นอกจากการศึกษา White Paper เพื่อดูความโดดเด่นของเทคโนโลยีแล้ว นายสกุลกรย์บอกว่า สิ่งที่เขาให้ความสำคัญมากที่สุดในการคัดเลือก ICO น่าลงทุน คือ นักพัฒนาและทีมงาน

ต้องดูประวัติของทีมงาน มีประสบการณ์ในการทำงานมากน้อยแค่ไหน มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีนั้นๆ มากแค่ไหน ซึ่งจะช่วยประเมินความเป็นไปได้ของโปรเจกต์ได้มากขึ้น

ต้องรวดเร็ว

นายสกุลกรย์แนะนำให้ติดตามข้อมูลจากสังคมออนไลน์ เพราะการลงทุน ICO ต้องรู้เร็ว รู้ก่อน และตัดสินใจเร็ว รวมทั้งการอ่านรีวิว เพราะแม้จะเป็น ICO ในระดับ Global Scale ก็มีการหลอกลวงอยู่มาก

ICO หลอกลวง มักจะ...

- ไม่เปิดเผยชื่อนักพัฒนา
- บอกลิทธิประโยชน์ของ Token ไม่ชัดเจน
- มีเป้าหมายที่เป็นไปไม่ได้

“ส่วนใหญ่ผมจะเลือกลงทุน ICO ที่เป็น Global Scale เพราะนักลงทุนทั่วโลกสามารถเข้าไปลงทุนได้ และเลือกตัวที่คนทั่วโลกชอบ ถึงเวลาเปิดขายต้องไปแย่งกับเขา ซึ่งไม่ง่ายเลย แม้ว่า นักพัฒนาจะพยายามให้มีการกระจายเหรียญมากขึ้น แต่ก็ยังซื้อไม่ทัน

ขณะที่ นายณฤศณบอกว่า มีหลายโครงการที่มีการเปิด Pre-sale หรือ การระดมทุนก่อนที่จะมีการเปิด ICO แต่โดยมากมักจะกำหนดจำนวนเงินลงทุนค่อนข้างสูง แต่จะได้ราคาที่ต่ำกว่า ICO ทำให้มีโอกาสกำไรมากขึ้น

“สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมายืนต้นน้ำให้ได้ก่อน หรือ ต้องซื้อ ICO เป็นคนแรกๆ เสมอ เพราะจะช่วยทำให้ทำกำไรได้มากขึ้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน แต่หาก ICO ที่มี Pre-sale หรือ Priority pass แต่ซื้อไม่ทัน ทางที่ดีเราไม่ควรซื้อ ICO ตัวนั้น เพราะว่าเราไม่ใช่ต้นน้ำตามทฤษฎีนี้แล้ว”

ฟองสบู่ ICO ?

นายสกุลกรย์กล่าวว่า “ปีที่แล้วเป็นเทรนด์ของ ICO ออกมาทุกตัวราคาขึ้นหมด จะมากหรือน้อยเท่านั้น บางตัวราคาขึ้นไป 20 เท่าในวันที่เข้าตลาดครั้งแรก และตอนนี้ราคาขึ้นไป 60 เท่า เงิน 1 ล้านกลายเป็น 20 ล้านใน 3 เดือน ช่วงขาขึ้นสามารถทำกำไรได้มาก นักลงทุนหลายคนจากมีเงินหลักล้าน กลายเป็นพันล้านก็มี ซึ่งเกิดจากการลงทุนแบบ Snowball คือ กำไรตัวหนึ่งหลายสิบเท่าก็ขายแล้วเอาไปลงทุนตัวใหม่ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆ เอาเงินไปลงทุนต่อเรื่อยๆ มูลค่าเงินก็เพิ่มขึ้น”

“แต่ปีนี้ยังรอดูสถานการณ์อยู่ว่า การประกาศห้าม ICO ของจีน และเกาหลีใต้จะส่งผลเป็นโดมิโนหรือไม่ และถ้าถามว่า ตอนนี้ ICO เป็นฟองสบู่ไหม ก็อาจจะใช่เพราะหลายตัวก็เป็นฟองสบู่ และก็แตกแล้ว เพราะไม่มีกระแสบ้าง เป็นการหลอกลวงบ้าง แม้จะเป็นฟองสบู่บ้าง แต่ Cryptocurrency จะไม่ตาย เพราะมันเป็นเทคโนโลยีแห่งอนาคต” **M**